

Jytte Sidelmann

Jubiii-jeg skal i skole

– en historie om børns forventninger til skolen

Udgivet af Danmarks Lærerforening i samarbejde med Gyldendal

Kære Forældre

Nu nærmer skolestarten sig for jeres barn, og forventningerne er forhåbentlig store. Danmarks Lærerforening ønsker med denne bog at sætte fokus på betydningen af en god skolestart.

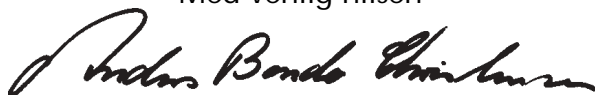
Historien "Jubiii – jeg skal i skole" fortæller om nogle af de forventninger, glæder og bekymringer, der præger dagligdagen i det første skoleår.

Bogen er ment som en hjælp til jer, så I sammen kan tale om, hvordan det er at skulle begynde i skole. Bagest i bogen kan I finde ideer og informationer, der forhåbentlig kan understøtte en sådan snak.

Børn skal have en tryk skolestart, der imødekommer deres forventninger, og hvor de får mulighed for at udvikle de faglige og menneskelige færdigheder og kundskaber, som forudsættes i det videre skoleforløb og resten af livet.

Et godt samarbejde mellem skolen og forældrene har meget stor betydning for, at barnet får en god skolegang. Jeg ved, at skolens lærere og børnehaveklasseledere ser frem til at indgå i et tillidsfuldt samarbejde med jer om det fælles ansvar for jeres barns udvikling, undervisning og opdragelse.

Med venlig hilsen

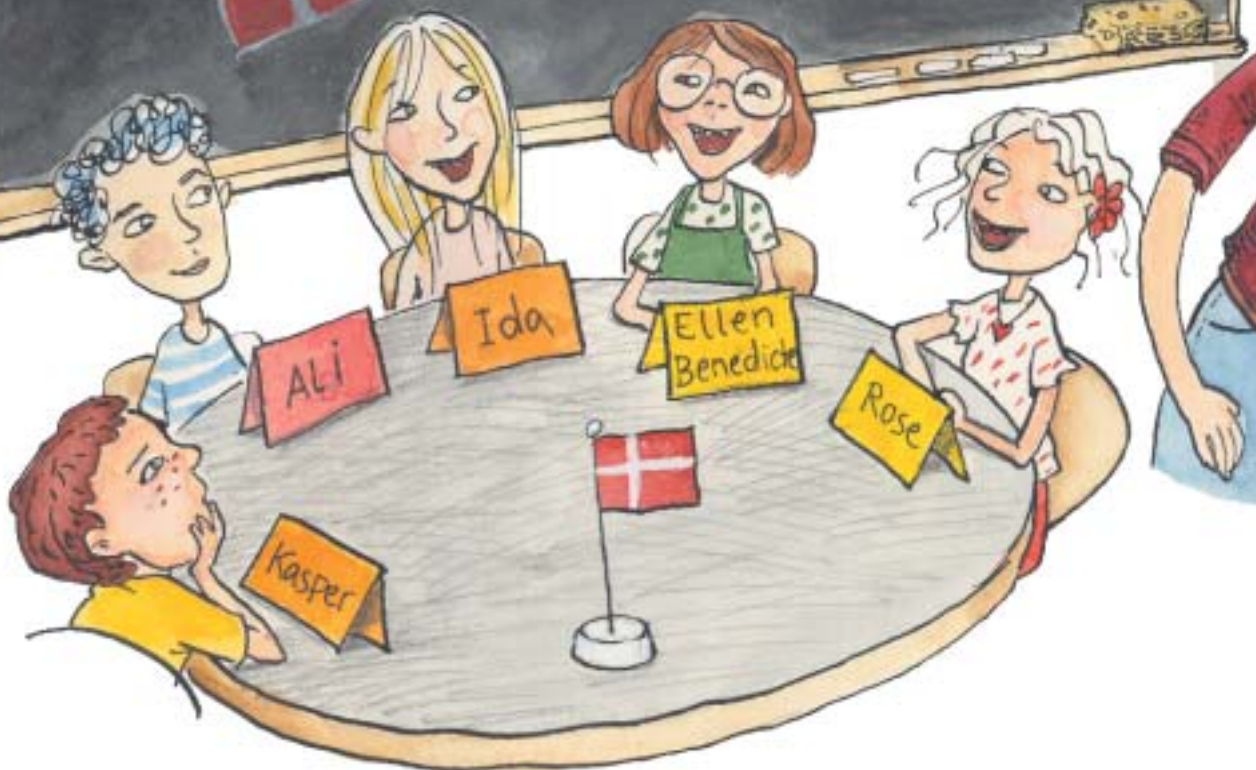

Anders Bondo Christensen, Danmarks Lærerforening

"Jubiii – jeg skal i skole, jubiii – jeg skal i skole," sang Ida, mens hun dansede rundt på sit værelse. I dag skulle hun begynde i børnehaveklasse, og den nye, flotte skoletaske stod parat, pakket med pennalhus og drikkedunk. Mor og far stod i døren og smilede. "Er du klar til at gå?" spurgte far. Ida tog mor og far i hånden og skoletasken på ryggen. "Nu skal jeg i skole og lære at læse og skrive og regne og lave gymnastik," sagde hun, "og så skal jeg gå i samme klasse som Ellen Benedicte, for hun er min bedste ven fra børnehaven."

VELKOMMEN I SKOLE

Børnehaveklasselederen hed Ulla. Ida havde set hende før, når de havde været på besøg med børnehaven eller sammen med far og mor, og hun kunne allerede godt lide Ulla. Ida så, at der var fem borde i klassen, og ved hvert bord sad der fem børn. Ved Idas bord sad Ellen Benedicte, Kasper og Ali, som hun kendte fra børnehaven, men der sad også en pige, som Ida ikke kendte.

Ulla sagde nu, at alle børnene skulle fortælle, hvad de hed. Den fremmede pige hed Rose. Hun havde smukke, lyse krøller, og hun kiggede hele tiden på Ellen Benedicte.

Jeg ved en lær-ke re-de,
jeg si-ger ik-ke mer;
den fin-des på en he-de,
et sted som in-gen ser.

Bagefter sang de "Jeg ved en lærkerede", og de fik en mappe til at sætte deres sang ind i. De fik også en bog med blanke sider. I bogen skulle de skrive og tegne, hvad de arbejdede med i klassen.

I dag skulle de alle sammen tegne sig selv, bagefter skulle de skrive deres navne på tegningen. Kasper ville ikke tegne. Ulla kom hen og spurgte, om hun kunne hjælpe ham. "Det er, fordi jeg ikke kan skrive mit navn," sagde Kasper. "Jeg skal nok hjælpe dig, når du har tegnet dig selv," sagde Ulla. Kasper tegnede et lille bitte hoved med øjne og mund. Det fyldte ikke meget på siden. "Jeg kan godt selv skrive KA," sagde Kasper, da Ulla kom derhen, "men jeg vender altid S'et forkert, og så griner min storesøster." Ulla skrev et S efter KA, og så kunne Kasper godt selv skrive resten. De hørte også en historie fra en stor bog, hvor Ulla pegede på ordene, mens hun læste. Til sidst tog Ulla en kuffert frem, hvor der var et tøjdyr, som de skulle finde et navn til i morgen. Men nu var skoledagen slut, og de sang en farvelsang. Da Ida kom ud fra klassen, stod mor og ventede.

Næste dag skulle de være i skole i mange timer. Ida og mor havde aftalt, at mor skulle gå med det samme, når klokken ringede. Børnene skulle først fortælle, om de kendte navnene på nogle af deres kammerater i klassen. Rose sagde: "Ellen Benedicte." Ida kunne godt huske Roses navn, men hun sagde kun navnene på Kasper, Ali og Ellen Benedicte.

Bagefter spurgte Ulla: "Hvad tror I, I skal lære i børnehaveklassen?" Der var mange svar: læse, regne, skrive, synge, sidde stille og række fingeren op, lave lektier, lege og lave teater. Ulla skrev alle svarene ind i en stor bog og fortalte børnene, at det var "Klassens bog". Her ville hun sammen med børnene skrive, hvad de fortalte, og hvad de blev enige om.

De bestemte, at tøjdyret i kufferten skulle hedde "Tot", og i dag skulle han med hjem til Ali. De tegnede Tot i deres bog. Ulla skrev "Tot" på tavlen og på Tots kuffert.

Nu skulle de alle sammen have en makker.

"En makker er én, man følges med, når vi skal rundt på skolen, fx når vi skal til gymnastik, når vi skal på tur, eller som hjælper, når man ikke kan huske, hvor toilettet er," forklarede Ulla. "En makker er også én, man arbejder sammen med, når vi skal feje, vaske borde, rydde op og hente mælk."

Drenge og piger skulle være makkere. De tegnede sig selv og deres makker i bøgerne. Bagefter skrev de deres navne. Ida hjalp Kasper med at skrive S. Ulla skrev "makker" på tavlen, så børnene kunne skrive det i deres bøger.

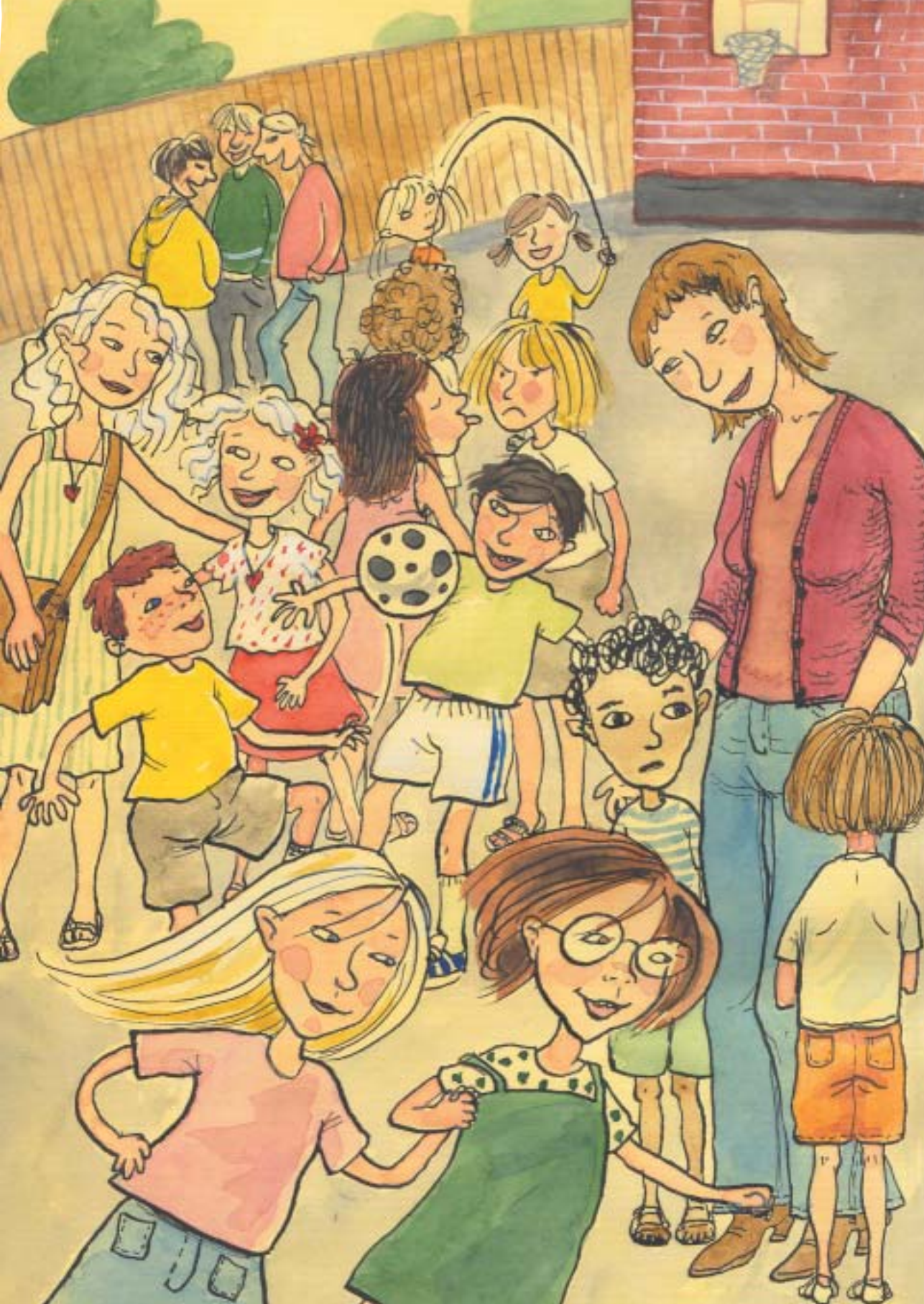
I frikvarteret var skolegården et mylder af børn. Ulla stod lige i nærheden. Ida holdt Ellen Benedicte i hånden. Det var, som om Ida slet ikke kendte

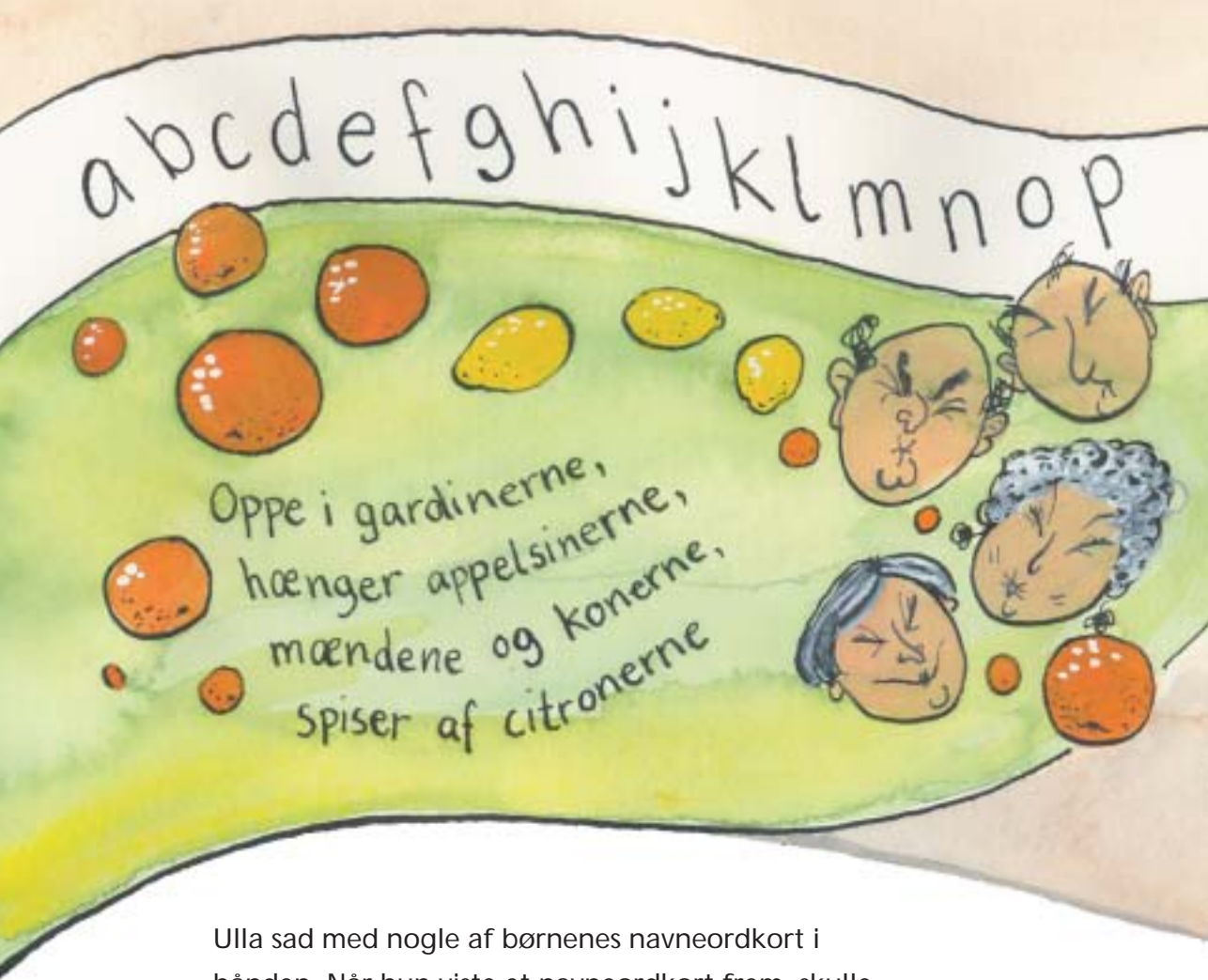

nogen af dem. "Kender du nogen?" spurgte hun Ellen Benedicte. "Ja, jeg kender da bunker af dem," sagde Ellen Benedicte og pegede. "Dér er da tre fra vores børnehave, som gik ud sidste år, og dér er en fra vejen, og dér er to fra Kaspers gård, som vi legede med til hans fødselsdag."

Mange af de andre børn i klassen havde fundet store søskende eller venner, som de kendte. Ida og Ellen Benedicte tog hinanden i hånden og løb ud mellem de mange børn.

Ali stod helt tæt på Ulla. Han var bange for at blive væk på den store skole. Tre store drenge gik omkring og kedede sig. Nu kom de hen imod Ali. "Hej, krøllesplejs," sagde den største. De andre grinede. Ali tog Ulla i hånden.

Ulla sad med nogle af børnenes navneordkort i hånden. Når hun viste et navneordkort frem, skulle de se, om de kunne kende deres eget navn. Og de måtte også gerne række hånden op, hvis de kendte andre navne. Hver gang et navneordkort blev vist, var der flere børn, der rakte hånden op. "Hvor er det flot, at I kender så mange navne," sagde Ulla.

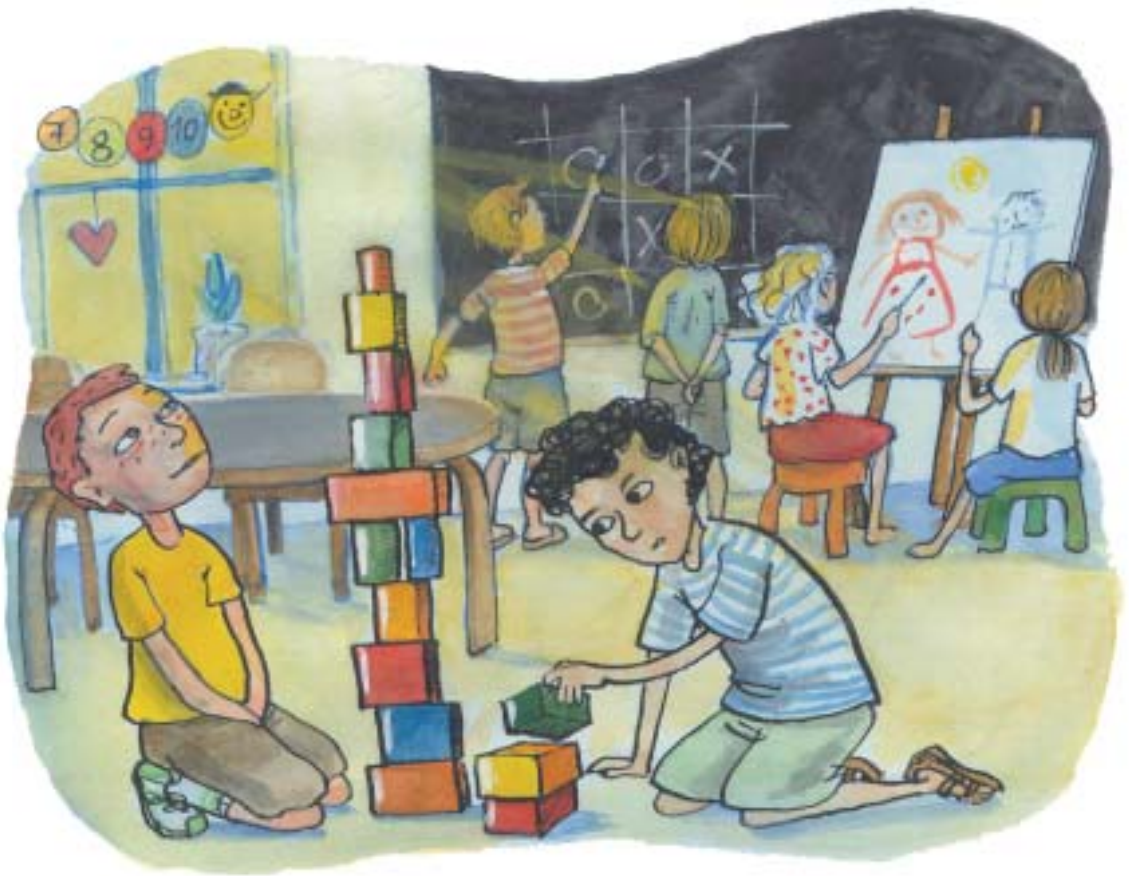
Bagefter skulle de vise Ulla, om de kunne finde det bogstav, deres navn begyndte med. Ida gik op og pegede på l'et.

De nåede ikke alle navnene i dag. Resten skulle læse deres navn i morgen.

Så sang de alfabetsangen og lavede rim og remser.

Den første remse kendte Ida fra børnehaven:
"Oppe i gardinerne hænger appelsinerne,
mændene og konerne spiser af citronerne."
De lærte også nogle nye rim, som var sjove.
De fik en side med de mange rim til at sætte ind
i mappen, så de kunne læse dem sammen med
far og mor, når de kom hjem. Kasper sad helt stille
og pillede ved sit pennalhus. I morgen skulle han
finde sit navn og bogstav. Måske kunne han slet
ikke finde ud af det.

"Nu skal I få tid til at lege med jeres nye kammerater," sagde Ulla, "men først skal I lige kende reglerne, når vi leger indenfor: Man skal rydde det op, som man har leget med, og man må ikke løbe eller råbe."

De snakkede om, hvorfor man ikke måtte løbe og råbe, og Ulla skrev reglerne ind i Klassens bog, og viste dem, hvad de kunne lege.

Ellen Benedicte og Ida gik hen i et hjørne, hvor der var udklædningstøj. På gulvet gik Kasper, Ali og nogle andre børn i gang med at bygge med klodser. Rose sad langt væk med en pige og tegnede. Alle børn småsnakkede og hyggede sig.

"Skal vi lave et teaterstykke?" spurgte Ida. "Vi kan jo spille Rødhætte."

"Vi kan spørge Rose, om hun vil være ulven," sagde Ellen Benedicte.

"Nej, hun skal ikke være med, hun er så dum," sagde Ida.

"Hun er ikke dum, hun er faktisk rigtig sød," svarede Ellen Benedicte.

"Jeg gider ikke spille teater, hvis hun skal være med," sagde Ida. Hun satte sig hen på sin plads og tog skoletasken op til sig.

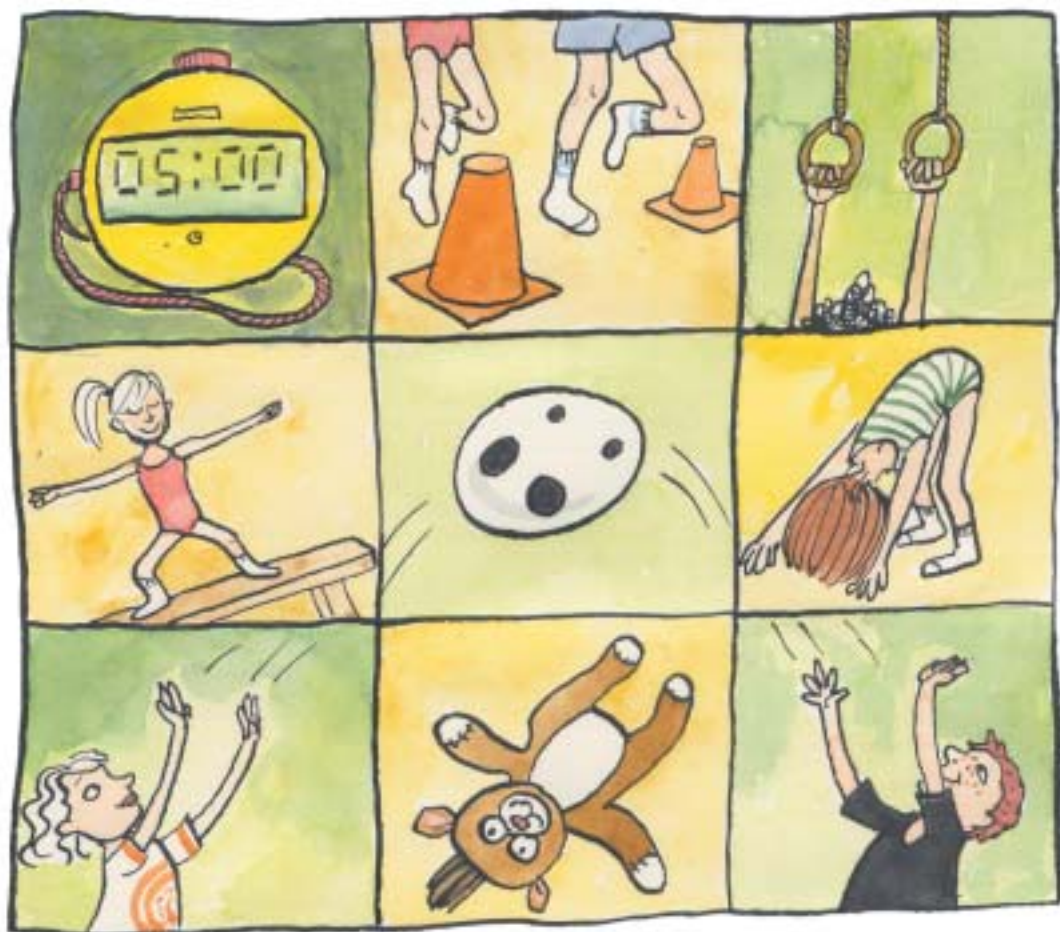
Ulla kom hen til Ida. "Er der noget, du er ked af?" spurgte hun

"Nej! Ingenting," svarede Ida.

I dag skulle de for første gang over i skolens store sal, hvor de skulle have gymnastik. Ida glædede sig, for hun havde fået en ny gymnastikdragt. Den var lyserød med et skørt til. Ellen Benedicte havde en magen til. Rose havde et par shorts og en T-shirt på. Kasper og Ali havde også shorts og T-shirt på. "Jeg synes, Rose ligner en dreng," hviskede Ida. Ellen Benedicte kiggede på Rose. "Ulla har sagt, at man selv må bestemme, hvad man har på," svarede hun.

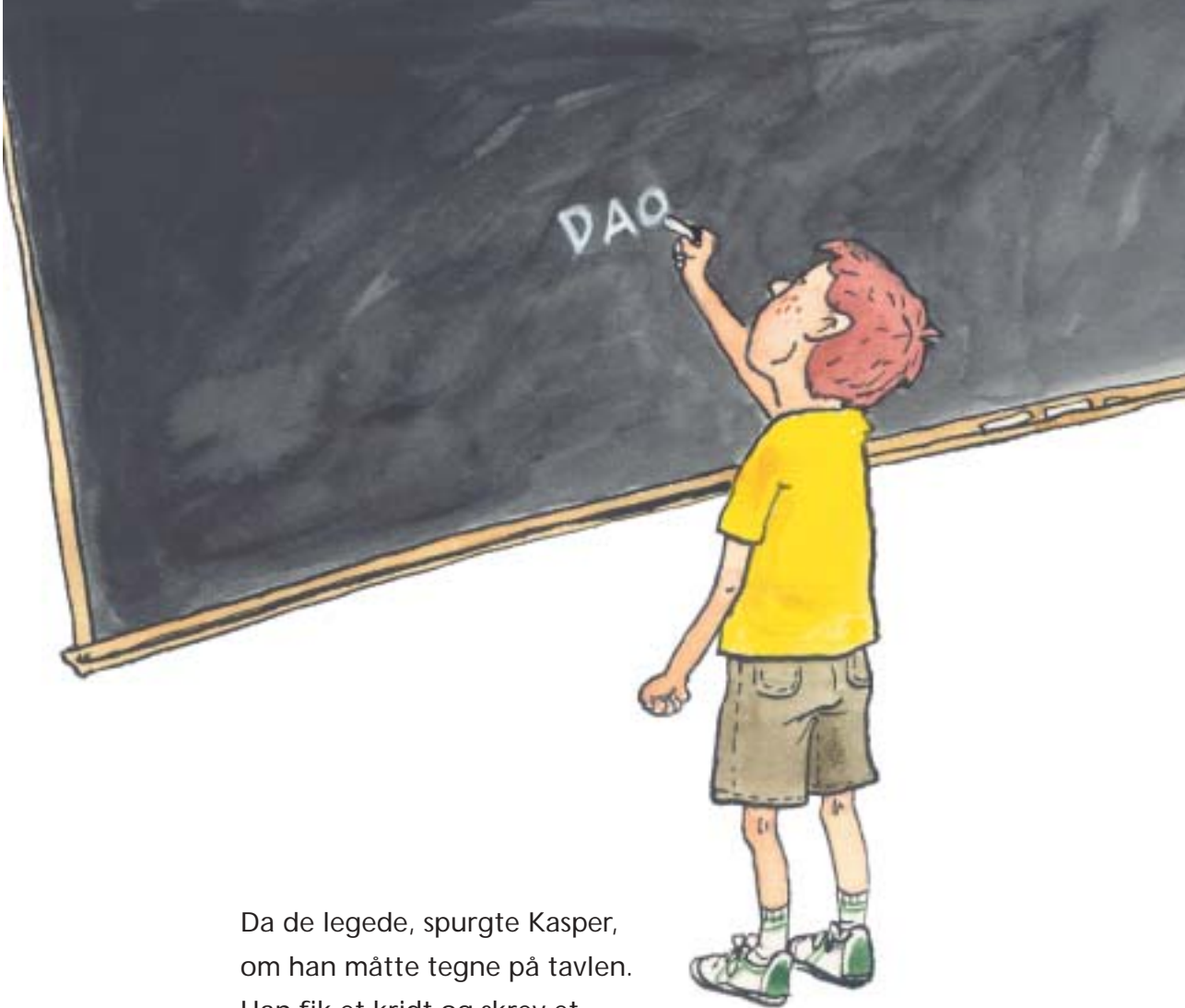
Først dansede de stopdans. Det var herligt, det kendte de fra børnehaven. De lærte også en ny, sjov fangeleg.

Bagefter tog Ulla redskaber frem, så de på skift kunne slå kolbøtter, balancere, kravle og hinke rundt om kegler. Tot var med, og den var god til at slå kolbøtter. Til sidst skulle de sammen med deres makker kaste en bold til hinanden. Kasper og Ida var de bedste, det var Ida sikker på. Rose tabte bolden hele tiden. Da de havde øvet sig lidt, talte de, hvor mange gange de kunne gribe bolden på 5 minutter. "Hvor er I bare gode," sagde Ulla, "og hvis vi øver os 5 minutter, hver gang vi har gymnastik, bliver I hurtigt supergode."

Efter frokostpausen holdt Ulla igen navneordkortene frem et ad gangen. Kasper kendte ingen af dem. Pludselig rakte han hånden op og sagde: "Du snakker så meget om ord og bogstaver, og jeg kender slet ikke nogen!" "Vent lidt, Kasper," sagde Ulla og tog et nyt kort frem, men det kendte han heller ikke. På det næste kort så han pludselig sit eget navn, og hans hånd fløj op i luften. "Hvad står der her, Kasper?" spurgte Ulla. "Det er jo kun mit eget navn," svarede han. "Kun dit eget navn?" sagde Ulla. "Nej, det er flot. Man skal ikke kunne læse alle navne, Kasper, og når man kan læse sit eget navn, er man dygtig." Kasper sad og følte sig glad. Han var dygtig.

Da de legede, spurgte Kasper,
om han måtte tegne på tavlen.

Han fik et kridt og skrev et
bogstav, som han ikke havde skrevet før: D.

Bagefter skrev han A, det kendte han fra sit eget navn,
og så skrev han O. Nu lignede det et ord. Han gik hen til Ulla
og trak hende i ærmet. "Ulla, hvad har jeg skrevet?" spurgte
han. Ulla kiggede. "Du har skrevet DAO," svarede hun.

Kasper før hen til Ali: "Ali, Ali, jeg har skrevet DAO. Jeg skal
være din hund, og jeg skal hedde DAO!"

Inden de skulle hjem, fik de alle sammen en kuvert til deres
navneordkort, og Kasper fik et blankt kort, hvor han måtte
skrive DAO.

Ulla sagde, at de alle sammen måtte få mange flere ordkort.

Ulla skulle til et kort møde, så de skulle gå ud til gårdvagterne i frikvarteret. Da Ali gik ud, kom de tre store drenge hen imod ham. "Nå, krøllesplejs, hvad laver du her helt alene?" sagde den største. Ali styrtede ind i klassen, hvor han gemte sig under jakkerne. Hjertet hamrede i brystet på ham. Han var meget bange for de store drenge.

Rose gik rundt med Ellen Benedicte i hånden. Ida stod med sit sjippetov. Hvis Rose ikke altid legede med Ellen Benedicte, kunne de have haft det sjovt med at sjippe. Hvad skulle den dumme unge i hendes klasse? Da Rose kom løbende forbi, råbte Ida hende ind i ansigtet: "Du er en dum møgtøs!" Rose løb tilbage til Ellen Benedicte, og Ida så, at de hviskede sammen. Lidt efter gik de forbi hende og grinede.

Da Idas forældre hentede Ida, kunne de med det samme se, at Ida var ked af det.

Da de kom hjem, begyndte Ida at græde, og lidt efter fortalte hun, at Ellen Benedicte slet ikke ville lege med hende mere. "Jamen, hvad har du gjort?" spurgte mor, "har du sagt noget grimt, så hun er blevet vred på dig?" "Rose er en ny pige, og hun er dum, og jeg har sagt grimme ting til hende, for hun skal ikke stjæle min bedste ven," svarede Ida.

"Er du sikker på, at Rose er så dum?" spurgte far.

"Ja, hun er en møgtøs," sagde Ida.

"Jeg kan godt forstå, at du er ked af det, når Ellen Benedicte ikke vil lege med dig," sagde mor, "men jeg tror, det ville blive bedre for jer alle tre, hvis du lærte Rose at kende, i stedet for at sige grimme ting til én, som du slet ikke kender."

Far lovede at snakke med Ulla om det, og da Ida var lagt i seng, ringede far til Ulla. Ida sov, så hun hørte ikke, hvad de snakkede om.

Næste dag spurgte Ulla, om der var nogen, der havde været bange for at være ude i frikvarteret, mens hun havde været til møde.

Ali sagde ikke noget, men Kasper sagde, at han havde set, at Ali var styrtet ind i klassen. Ali begyndte at græde, og lidt efter fortalte han, at der var nogle store drenge efter ham.

"Hvad gør de?" spurgte Ulla.

"De siger krøllesplejs," svarede han.

"Det er nok, fordi du har sådan et fint krøllet hår," sagde Ulla.

"Hvad betyder splejs?" spurgte en af pigerne.

"Det betyder, at man er tynd," sagde Ulla.

"Jeg vil ikke have, at de siger sådan," sagde Ali.

"Når vi kommer ud til næste frikvarter, skal du vise mig, hvem de er. Jeg skal nok snakke med dem,

og så skal vi aftale, at du ikke går alene rundt i gården," sagde Ulla.

"Kasper! vil du følges med Ali?"

Det ville Kasper gerne, og så var det en aftale. Ulla sagde, at hun var meget glad for, at de var gode kammerater, der gerne ville hjælpe hinanden.

"Og så skal vi snakke lidt om, hvordan vi skal have det sammen i klassen," sagde Ulla. "Synes I fx, at man gerne må drille hinanden i skolen?"

Det var der ingen, der syntes.

De snakkede også om andre fælles regler, som Ulla skrev ind i Klassens bog.

Nu fortalte Ulla, at Ida var ked af det, fordi hendes bedste ven legede med Rose. "Jeg kan godt lide Rose, og Ida siger grimme ting til hende," sagde Ellen Benedicte. "Jeg synes, det er dejligt, at du er blevet gode venner med Rose," sagde Ulla, "men jeg er ked af, at Ida ikke har nogen venner. Hvad kan vi gøre, så Ida får en ven igen?"

Mange børn kom med gode ideer. Nye børn, som Ida ikke kendte så godt, ville gerne være hendes ven.

"Men jeg vil jo også gerne være Ellen Benedictes ven ligesom før," sagde Ida.

"Hvis du lærte Rose at kende, kunne I måske blive gode venner alle tre, samtidig med at du får nye venner," sagde Ulla. "Din mor vil gerne have jer alle tre på besøg på fredag, og det synes jeg er en fin ide." Ida kiggede hen på Ellen Benedicte. Hun smilede tilbage, Rose smilede også.

Fredag skulle de på skovtur. De skulle med bussen, og Nils skulle med. Nils skulle være deres klasselærer i 1. klasse, og han var rigtig sød. Han havde været på besøg før, hvor han havde fortalt gåder og spændende historier.

De skulle samle kogler, sten, blade og frø, som de skulle bruge hjemme i klassen. I skoven blev de delt ind i to grupper. Ida skulle sammen med Nils i gruppe med Rose. Ellen Benedicte skulle i gruppe med Ulla. "Vi samler flest kogler," sagde Nils. "Nej, det gør vi da," sagde Ulla.

Nils sagde, at han kendte alle de gode koglesteder, så Ida var sikker på, at de ville finde flest. Rose gik hen til Ida. "Skal vi følges ad og samle i den samme pose?" spurgte Rose. "Det kan vi da godt," svarede Ida. To andre piger kom hen til dem, og nu var de fire, der hjalp hinanden med at samle.

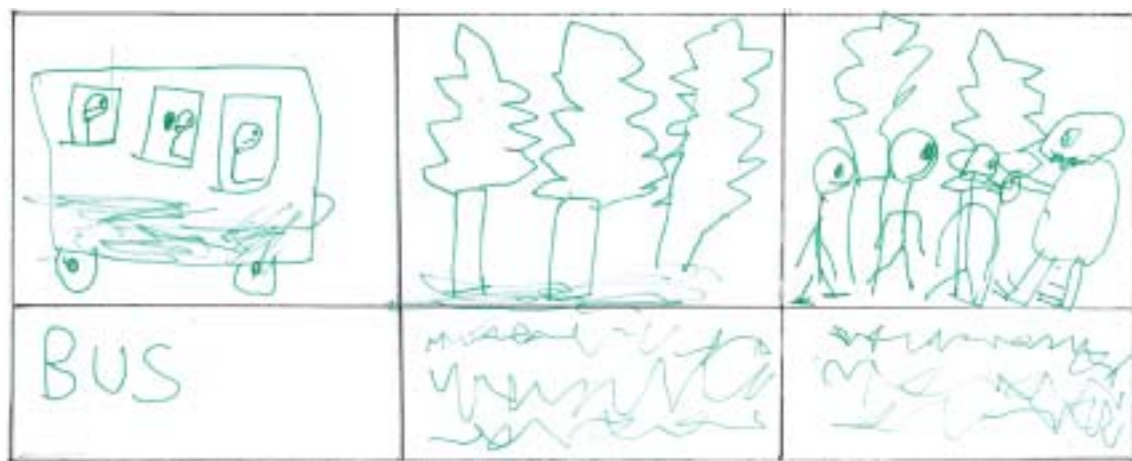
De snakkede om skovturen hele den første time om mandagen. Og Ulla skrev ord med skov på tavlen.

Bagefter fik de et stykke papir med tre rum, hvor de skulle tegne og skrive om turen. Ulla tegnede også de tre rum på tavlen, og de snakkede om, hvad der skulle være i rummene. "Hvordan kom vi ud til skoven?" spurgte hun. "Med bus," svarede Ali.

Ulla hjalp dem med at finde ud af, hvordan man skrev bus. Så tegnede de en bus i det første rum og skrev "bus" under tegningen.

Bagefter tegnede og skrev de om turen i de andre rum.

De store poser med kogler, sten, frø og blade skulle nu sorteres. Da Nils kom forbi, lå det hele i en stor bunke.

"Hvem havde flest kogler?" spurgte han.

"Hjælp! Det glemte vi at finde ud af," sagde Ulla.

"Så må vi finde ud af, om der er flest sten eller flest kogler," sagde Nils.

Børnene hjalp nu Ulla og Nils med at lægge tingene i bunker. De skulle begynde med at lægge 10 kogler i hver bunke. Bagefter skulle de lægge sten i bunker med 10. Der blev 34 bunker med kogler og 3 ekstra, og så var der 15 bunker med sten. Det var lidt svært at tælle så mange bunker, men man kunne se, at der var flest bunker med kogler. Bagefter lagde de alle koglerne sammen, og satte Tot midt i koglebunken.

I morgen begyndte efterårsferien, men i aften skulle de have klassefest.

Ida, Ellen Benedicte, Rose og to andre havde øvet sig på et nummer, som de skulle optræde med.

Ali og Kasper skulle fortælle gåder, som de havde lært af Nils. Forældrene havde lavet mad, og Ulla havde planlagt, at de skulle synge nogle fællessange, som de havde lært i klassen.

Og alle skulle på skattejagt rundt på skolen.

Tot havde nået at være på besøg hos dem alle sammen, og han havde fået sin egen bog, som forældrene skrev historier i. Nu skulle han snart rundt på et nyt besøg, hvor de denne gang skulle lægge noget i Tots kuffert, som klassen skulle gætte, hvad var.

Da Ida stod på scenen og sang, var hun næsten gladere, end hun var den første skoledag. Hun syntes, at hun allerede havde lært en masse, og hun havde fået nye venner. Det var dejligt at gå i skole.

“Jubiii – jeg skal i skole” er skrevet på baggrund af samtaler med lærere, forældre, børnehaveklasseledere og børn i skolestarten.

I børnehaveklassen begynder en ny forpligtende fase i børnenes hverdag, som de har set frem til. Skolestarten er barnets første møde med skolen og dens undervisning. Børn i skolestarts-alderen har stor bevidsthed om, hvem de selv er, og om hvilke muligheder det indebærer. Én af opgaverne i skole-starten er derfor at afdække børnenes styrkeområder og forventninger og tage udgangspunkt i dem. Det enkelte barn har brug for at vide, at dets tidligere erfaringer og kunnen fra hjem, dag-pleje, børnehave o.a. har betydning og værdi for dem i deres nye rolle som skoleelev.

Børns forventninger til skolen er meget forskellige. Forventningerne er præget af de holdninger og forventninger som forældre, store søskende, børnehaven og andre nære i barnets omgangskreds giver udtryk for. Det kan betyde, at barnet er nervøs for, om det kan leve op til skolens krav. Det er derfor vigtigt, at barnet får anerkendelse for sin egen måde at tackle opgaven på.

Som beskrevet i historien kan der opstå konflikter, hvis et barn føler sig svigtet af dets tidligere bedste ven. Her skal der trædes varsomt! Et barn med et svigtet venskab er et sårbart lille menneske, der kan gribe til sælsomme metoder for igen at vinde terræn.

En sådan situation kræver stor forståelse fra de voksnes side.

Der kan være både små og store ting, som jeres barn spekulerer over i forbind-

else med skolestarten. Skolen kan virke overvældende og stor for mange børn. Jeres barn kan være bange for mange ting, fx de store elever, for at blive drillet eller for, at det ikke kan finde rundt på skolen. Vær opmærksom på barnets signaler og snak om de ting, der optager det – og om, hvordan I bedst kan støtte barnet.

Det spiller en afgørende rolle for al indlæring og kreativitet, at barnet er trygt og har det godt. Tal derfor med skolen om det, hvis der er ting, der bekymrer jer.

Tak til deltagerne i børnehaveklasseledernes dag på Amtscentralen i Herning og forældrene i børnehaverne “Humlebien” og “Spiloppen” på Frederiksberg.

Jytte Sidelmann

ISBN 87-7921-064-3

JUBIII – JEG SKAL I SKOLE

© 2005 Danmarks Lærerforening

Forfatter: Jytte Sidelmann

Tegninger: Annemette Bramsen

Layout: Birgit Lerstrup

Tryk: Holmen Centertryk a/s

1. oplag: 25.000

Udgivet i samarbejde med Gyldendal

Alle børnehaveklasser er forskellige. Den enkelte børnehaveklasseleder har ansvar for at vurdere, hvordan undervisningen bedst tilgodeser klassen og det enkelte barn. Med udgangspunkt i legen arbejdes der med det kropslige, det praktiske, det sociale, det æstetiske og musiske, men i stigende grad også med begrebsdannelse, sprog og matematik, der passer til børnenes udviklingstrin. Derved skabes et vigtigt grundlag for børnenes videre indlæring gennem resten af skoleforløbet.

Den beskrevne børnehaveklasse er således ikke en beskrivelse af en konkret virkelighed, men bogens beskrivelse af indholdet viser nogle af de elementer, der indgår i undervisningen i børnehaveklassen. Man kan nå de samme mål med forskellige midler!

En af de vigtigste opgaver i børnehaveklassen er, at børnene lærer at agere i det fællesskab, der er en integreret del af den dannelse og læring, som finder sted i skolen. En børnehaveklasse med god tid til at lege, lære og dyrke venskaber er et godt udgangspunkt for børnenes videre skolegang.

På Danmarks Lærerforenings hjemmeside www.dlf.org kan I under "skolestart" læse mere om børnehaveklassen og vores ambitioner og politik på skolestartsområdet.

